

“Келісемін”

Қобда аудандық білім
бөлімінің басшысы
 Н. Айжарыков

“Бекітемін”

“Құлагер” бөбекжай -бақшасының
директоры Ж. Жаубатырова

«Ұлттық тәрбие»
(вариативтік компонент)

Тәрбиеші: Н.Шульниязова

2021-2022 оқу жылы

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Ұлттық тәрбие-»

№	Сабақ тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	«Менің туыстарым»	1	
2	«Әлди-әлди»	1	
3	«Әдептілік сөздері»	1	
4	«Қуыршақтар»	1	
5	«Ұлттық киімдер»	1	
6	«Қазақтың ою – өрнектері»	1	
7	«Жаңылтпаш жаттау»	1	
8	«Тұмар»	1	
9	«Адам болам десеңіз»	1	
10	«Түскиіз»	1	
11	«Ақ әже»	1	
12	«Мен осындай адаммын»	1	
13	«Торсық. Қымыз құятын ыдыс»	1	
14	«Қазақтың ою – өрнектері»	1	
15	«Тостаған және ожау»	1	
16	«Менің есімім»	1	
17	«Төлдер жыры»	1	
18	«Әдепті және әдепсіз қылықтарды талдау» (Сурет бойынша әңгімелеу)	1	
19	«Тіл-қазақ қазынасы»	1	
20	«Туған күн»	1	
21	«Лақ, торпақ, қозы, бота»	1	
22	«Мен қандай баламын»	1	
23	«Адал дос»	1	
24	«Достық пен бірлік»	1	
25	«Менің үйдегі достарым»	1	
26	«Сәлемдесе білемін»	1	
27	«Туыстар, ағайындар»	1	
28	«Мен көмекшімін»	1	
29	«Түсінісу мен кешіруді үйренеміз»	1	
30	«Жақсылыққа- жақсылық»	1	
31	«Қонақ келсе- қуаныш»	1	
32	«Әке көрген оқ жонар, шеше көрген тон пішер»	1	
33	«Бәрі де татулықтан басталады»	1	
34	«Тыйым сөздер»	1	
35	«Малдың баласын сүюі» (еркелетіп айту сөздерін жаттату)	1	
36	«Отбасындағы қуаныш»	1	

Тәрбиешілер:Шульниязова Н.Б

Уринбаева А.Ж.

Вариативтік бөлім: «Ұлттық тәрбие»

Тақырып: Менің туыстарым.

Максаты: «Өзара сыйластық» ұғымының адамгершілік құндылық ретіндегі мәнін түсіндіру. Туыс, туысқан ұғымы жайлы түсінік беру. Туыстарға деген сыйластық қарым-қатынасын дамыту. Өзара сыйластыққа тәрбиелеу.

Көрнекілік құралдар: ұнтаспа, дәптер, хрестоматия, суреттер, ойыншық жүрекше.

Сөздікпен жұмыс: камқорлық, ізет, кішіпейілділік.

Қостілділік компоненті: мәдениетті-культурный, сыпайы-вежливый.

Іс - әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс - әрекеті	Балалардың іс - әрекеті
Ынталандырушы-оқтаушы	Тәрбиеші балаларды шеңберге тұрғызып, «Шаттық шеңберін» өткізеді.	-Сен әдептісің. -Сен мейірімдісің. -Сен ақкөңілсің. -Сен шыншылсың.
Ұйымдастырушы-іздеуші.	Өзіммен-өзім. -Балалар көздерінді жұмып, жайғасып отырыңдар. -Сендердің отбастарыңда тамаша мереке өтіп жатыр. Үйлеріңнің іші қуанышқа, шаттыққа толып кетіпті. Отбасы мүшелерінің барлығы мәз-мейрам. Әдемі түрлі-түсті шарлар әуеде қалықтап жүр. Ата-аналарыңмен бірге шаттана қуанып, ойнап, күліп, би билеп жүрсіндер. Қуанышты көңілмен көзімізді ашып, қандай сезімде болғанымыз-ды әңгімелейік. Әңгімелеу. Тәрбиеші Е.Өтетілеуұлының «Бес саусақ» өлеңін мәнер-леп оқып береді, балалар сұраққа жауап береді. Бес саусақ Бас бармағым – атам, үйдің данасы. Балаң үйрек – әжем, ошақ анасы. Ортаң терек – әкем, отау панасы. Шылдыр шүмек – шешем, шаңырақ ажары. Титтей бәбек – мен, бәрінің базары. -Өз туыстарың жайлы әңгімелеп беріңдер. Дәйексөз. Тәрбиеші «Отбасындағы сыйластық туыстарға деген сүйіспеншіліктен туындайды» деген нақыл сөзін дәйексөз ретінде түсіндіреді. Ойын. «Дүкен»	Балалар көздерін жұмып, айтылған әрекеттерді елестетуге тырысады. Өлеңді ынта-зейінмен тыңдайды. Балалар өлеңнің мазмұнын айтады. Балалар нақыл сөзді жаттап алады. Балалар сабақта айтып, үйренген өнегелі сөздерді

Вариативтік бөлім: «Ұлттық тәрбие»

Тақырып: Менің туыстарым.

Мақсаты: «Өзара сыйластық» ұғымының адамгершілік құндылық ретіндегі мәнін түсіндіру. Туыс, туысқан ұғымы жайлы түсінік беру. Туыстарға деген сыйластық қарым-қатынасын дамыту. Өзара сыйластыққа тәрбиелеу.

Көрнекілік құралдар: ұнтаспа, дәптер, хрестоматия, суреттер, ойыншық жүрекше.

Сөздікпен жұмыс: камқорлық, ізет, кішіпейілділік.

Қостілділік компоненті: мәдениетті-культурный, сыпайы-вежливый.

Іс - әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс - әрекеті	Балалардың іс - әрекеті
Ынталандырушы-оюшы	Тәрбиеші балаларды шеңберге тұрғызып, «Шаттық шеңберін» өткізеді.	-Сен әдептісің. -Сен мейірімдісің. -Сен ақкөңілсің. -Сен шыншылсың.
Ұйымдастырушы-іздеуші.	Өзіммен-өзім. -Балалар көздеріңді жұмып, жайғасып отырыңдар. -Сендердің отбастарыңда тамаша мереке өтіп жатыр. Үйлеріңнің іші қуанышқа, шаттыққа толып кетіпті. Отбасы мүшелерінің барлығы мәз-мейрам. Әдемі түрлі-түсті шарлар әуеде қалықтап жүр. Ата-аналарыңмен бірге шаттана қуанып, ойнап, күліп, би билеп жүрсіңдер. Қуанышты көңілмен көзімізді ашып, қандай сезімде болғанымыз-ды әңгімелейік. Әңгімелеу. Тәрбиеші Е.Өтетілеуұлының «Бес саусақ» өлеңін мәнер-леп оқып береді, балалар сұраққа жауап береді. Бес саусақ Бас бармағым – атам, үйдің данасы. Балаң үйрек – әжем, ошақ анасы. Ортаң терек – әкем, отау панасы. Шылдыр шүмек – шешем, шаңырақ ажары. Титтей бөбек – мен, бәрінің базары. -Өз туыстарың жайлы әңгімелеп беріңдер. Дәйексөз. Тәрбиеші «Отбасындағы сыйластық туыстарға деген сүйіспеншіліктен туындайды» деген нақыл сөзін дәйексөз ретінде түсіндіреді. Ойын. «Дүкен»	Балалар көздерін жұмып, айтылған әрекеттерді елестетуге тырысады. Өлеңді ынта-зейінмен тыңдайды. Балалар өлеңнің мазмұнын айтады. Балалар нақыл сөзді жаттап алады. Балалар сабақта айтып, үйренген өнегелі сөздерді

	Тәрбиеші дүкенде жүрекше, күн, жұлдызша, машина сияқты заттар сатылатынын айтады. -Бұл жай дүкен емес, сиқырлы дүкен. Әрқайсыла-рың осы дүкеннен өз туыстарыңа бір нәрсе сатып алып, оны не үшін алғандарыңды айтып беріңдер. Сергіту сәті: Бас, йық, тізе, саусак. Бас, йық, тізе, саусак. Саусак, саусак, саусак. (саусакпен сартылдату) Дәптермен жұмыс. Ғажайып сөздер. Туыстарымызды сыйлаймыз. Туыстарымызбен татумыз. Қорытындылау. Туыстар бір түбірден өскен алып ағаштың бұтақтары тәрізді екен. Барлығымыздың да туған – туысымыз бар. Жүректен жүрекке. Балалар ойыншық жүрекше-ні қолдарыңа алып, бір-біріңе ұсынып, өз туыстары-ңа тілек білдіріңдер.	қайталап айтады. Әр бала жауабын айтады. -Мен сіңіліме жүрекше сатып алдым, себебі ол мейірімді болса екен деймін. -Мен ініме жұлдызша сатып алғаным, ол жарқыраған жұлдыздай болса екен деймін. Балалар сергіту сәтін қимыл-қозғалыстар арқылы көрсетеді. Дәптердегі туыстық ағашындағы торкөздерге өз туыстарының суретін салады. -Туыстарды жақсы көріп, қамқорлық көрсетіп отыру керек. -Мен туыстарыма денсаулық тілеймін. -Менің туыстарым көңілді жүрсе екен деймін.
Рефлексивті-түзетуші	Белсене қатысқан балаларды мадақтау, марапаттау.	Өз жақындары мен туыстарына деген қызығушылықтарын білдіреді.

Күтілетін нәтиже:

8

Білу керек: ұлттық киімдерді атай білу; тақия, шапан, кимешек, камзол. ойнай білу дағдысы.

Болу керек:

ойнаудағы әрекетті атау және көрсету; оларды ойын жағдайларына ауыстыру;

Істей білу керек: ойын

Вариативтік бөлім: «Ұлттық тәрбие»

Тақырыбы: «Қуыршақтар»

Мақсаты: 1. Балалармен өздерінің ойыншықтары, қуыршақтары туралы әңгімелесе отырып, балаларды әдептілікке, тазалыққа үйрету. 2. Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. 3. Балалардың көркем әдебиетке деген қызығушылығын арттыра отырып сөздік қорын байыту.

Қолданылатын көрнекілік: Қуыршақтардың, ойыншықтардың суреттері

Әдіс – тәсілдері: Түсіндіру, жаттату, қайталану

Әрекеттің кезеңдері	Тәрбиешінің әрекеті	Балалардың әрекеті
Мотивациялы – ынталандыру кезең.	I. Кіріспе бөлім. 1. Ұйымдастыру кезеңі: 2. Амандасу рәсімі. Балаларды шаттық шеңберіне шақыру. Қане, қане тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық, Оң жақтағы көршіге Сол жақтағы көршіге Күлімсіреп қарайық. Қолымызды созайық Құшақтасық дос болып Тату тәтті болайық	Балалар шеңбер жасап бір біріне жылулық сыйлайды. Өлеңді қимыл қозғалыспен айтады. Айтып болған соң бәрі ақырын топырламай өз орындарына отырады
Ұйымдастыру ізденіс кезең.	II. Негізгі бөлім. Кіріспе сұрақтар қою: - Балалар қараңдаршы, біздің топта қандай ойыншықтар бар? - Біз күнде сол ойыншықтармен ойнаймыз ғой? - Балалар, сендер үйде қандай ойыншықтармен ойнайсыңдар? - Ойыншықтарың көп пе? - Кімнің қандай ойыншығы бар? - Сендер ойыншықтарыңа арнап өлең, тақпақ айтып бересіңдер ме? - Қандай тақпақ айтасыңдар? - Кім айтады? - Балалар бүгін біз сендермен қуыршақтарымызға, ойыншықтарымызға арнап өлең жаттайық? Қане, менімен бірге қайталаңдар: «Қуыршақ» Жүрмейсің бе абайлап, Болмасаңшы ұрыншақ Асыр салып көп ойнап, Ақсап қалдың құлыншақ	Балалар тәрбиешінің сұрақтарына жауап беріп отырады. Балалар үйлерінде қандай ойыншықтармен ойнайтындарын айтады Білетін балалардан тақпақтарын сұрап айтқызады. Балалар тәрбиешінің айтқан

	Ашытпайды көзінді, Шомыла ғой балақай. Қарашы енді өзіңе Аппақ болдың алақай. Тиіспе күшік, қоянға Араздықты қойындар. Кикілжің жоқ араңда, Тату тәтті болындар. -Балалар, сендерге өлең ұнадыма? -Қуыршақтарыңа айтып бересіңдер ме? -Кім қуыршағын шомылдырады? -Паштарын тарап бересіңдер ме? Жарайсындар балалар! -Ойыншықтарымызды, қуыршақтарымызды кірлетпей, киімдерін жырtpай, таза ойнауымыз керек, әйтпесе олар ренжіп бізбен ойнағылары келмейді екен. Тәрбиеші өлеңді қайталатады. Кейбір айтпай отырған балалар болса жеке өзінен сұрайды. Сергіту сәті: Қорбандаған аюдың, Құлпынайы көп екен, Теріп, теріп алайық, Қалтамызға салайық. Тәрбиеші өлеңді қайталатып айтқызады	өлеңін қайталап отырады. -Иә, ұнады. -Айтып береміз Балалар өлеңді жаттап алуға тырысады. Балалар сергіту сәтін айтып, кимыл қозғалыс арқылы ккрсетеді.
Рефлексиялық түзету кезең.	III.Қортынды бөлім. - Балалар біз бүгін не туралы айттық? - Қыршақтарымызды таза ұстаймыз ба? -Үйге барғанда өлеңімізді айтып бересіңдер ме? Тәрбиеші өлеңді жақсы айтып отырған балаларды мақтап, марапаттайды.	Балалар тәрбиешінің сұрақтарына жауап беріп отырады -Иә, таза ұстаймыз -Айтып береміз.

Күтілетін нәтиже:

Нені білді: «Қуыршақтар » өлеңін жатқа біледі.

Қандай түсініктерді игерді: Қуыршақтарына, ойыншықтарына ұқыпты болуды игерді.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: Балалар ойыншықтарын таза ұстауға дағдыланады

Вариативтік бөлім: «Ұлттық тәрбие»

Тақырып: «Жаңылтпаш жаттау»

Мақсаты:

Балаларға жаңылтпаш жаттату, тіл байлығын, ой -өрісін дамыту, қазақы салт – дәстүрлерді сақтап, халық ауыз әдебиетін үнемі дәріптей білуге тәрбиелеу.

Көрнекілік: Жаңылтпаштар

Сөздікпен

жұмыс: жаңылтпаш жаттау, бірнеше рет қайталау

Қостілділік

компоненті: Изучить скороговорку

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің әрекеті	Балалардың әрекеті
Ынталандыру- оятушы	«Сәлем сөздің атасы!» Мақсаты: Үлкендер мен достары арасында әдептілікке, үнемі амандасып жүруге тәрбиелеу.	Ең жақсы сөз «сәлеметсің бе» деген, Аман-саулық сұрайды оныменен. Ережені жатта, білсен қайтала, Үлкендерге осы сөзді бірінші айт, ойланба. Кешке қолтастыңдар, таң боп кездестік, «Сәлеметсің бе» деп айтуды шештік.
Ұйымдастырушы- іздеуші.	Балалар біз бүгін халық ауыз әдебиетінің бір жанры – жаңылтпаштармен танысамыз. Балалар мына жаңылтпаштарды жаттап алайық: Есет атам, ет асатар Ет асатса, бес асатар Шеше неше кесе Сынды кеше. Сергіту сәті: Бас, йық, тізе, саусақ. Бас, йық, тізе, саусақ. Көз, мұрын, көз, мұрын, Құлақ, ерін, құлақ, ерін. (жылдамдатып тез-тез қайталату) Қ\о: «Қояндар мен қасқырлар»	Балалар жаңылтпаштарды мұқият тыңдайды. Балалар бірнеше рет қайталап, жаңылтпаштарды жаттайды. Бас, йық, тізе, саусақ. Бас, йық, тізе, саусақ. Көз, мұрын, көз, мұрын, Құлақ, ерін, құлақ, ерін. (жылдамдатып тез-тез қайталату) Ойнау ойнауды дұрыс қолдана біліп ойнайды.
Рефлексивті қорытындылау	Ойнайықта, ойланайық! 1. Жаңылтпашты жаңылмай кім бірінші айтса, сол жеңімпаз атанады. Белсенді балаларды марапаттап, мадақтау.	Балалардың қайсысы бірінші болып жаңылтпашты жаңылмай айтса, сол жеңімпаз атанады. Жаңылтпашты жаттауға деген қызығушылықтарын білдіреді. Балалар іс –әрекеттен алған әсерлерімен бөліседі, қызығушылықтарын білдіреді.

Білу керек: Жаңылтпашты жаттап айта білу керек.

Болуы керек: Қызығушылық білдіру.

Істей білуі керек: Жаңылтпашты қайталап жаттай білу.

Вариативтік бөлім: «Ұлттық тәрбие»

Тақырып: «Мен осындай адаммын».

Мақсаты : 1. Жақсы қасиеттер туралы қарапайым түсінік беру. Адамның жақсы қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту. 2. Бойларындағы жақсы қасиеттерін дамыту. 3. Адамгершілікке тәрбиелеу.

Көрнекілік құралдар: дәптер, хрестоматия, ойыншық жүрекше.

Сөздікпен жұмыс: қамқорлық, ізет, кішіпейілділік.

Қостілділік компоненті: мәдениетті-культурный, сыпайы-вежливый.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің әрекеті	Балалардың әрекеті
Ынталандырушы-оқтаушы	Тәрбиеші балаларды шеңберге тұрғызып, «Шаттық шеңберін» өткізеді. Ө.Тұрманжановтың «Кел, балалар, күлейік» өлеңін ұнтаспаға қосылып балаларға айтқызады.	Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабак түйген не керек, Көңілді боп жүрейік! Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік!
Ұйымдастырушы-іздеуші.	Тәрбиеші балалармен әңгімелеседі. Тәрбиеші Е. Өтетілеуовтың «Ізгі сөздер» өлеңін оқып береді. Бақшамызға барғанда, Жолыққан бір жандарға, Ертемен, ақ пейілмен: «Қайырлы таң!»-деймін мен. Күндіз де елді елсймін: «Қайырлы күн!» тілеймін. Үйге кешке келемін, Не дерімді білемін: «Кеш жарық!»-деп кіремін. Жағдаяттар. -Далада серуен кезінде ойнап жүрген Дәулет Алияны қағып кетті. Алия құлап қалды. -Сендер Дәулеттің орнында не істер едіңдер? -Балабақшадан қайтар кезде Серік киініп, үндеместен кетіп қалды. Ол нені ұмытты? Әңгімелеу. Ә. Дүйсенбиев «Мен – осындай адаммын!» -Шығармадағы бала қандай? Тыныштық сәті.	Балалар әңгімені тыңдай отырып, қиялдарын өрбітеді, сұрақтарға жауап беруге тырысады. Балалар жағдаяттар шығу жолдарын айтады: -Дәулет Алиядан кешірім сұрап, түрегелуіне көмектесу керек. -Қоштасып, «Сау болыңыз» деп айтуды ұмытты. Өлеңді ынта-зейінмен тыңдайды. Мазмұнын айтады.

	-Балалар, денелерінді түзу ұстап, бастарыңды жоғары көтеріп, ыңғайланып отырыңдар. Көздеріңді жұмсаңдар да болады. Ауаны терең жұтып, еркін тыныс алыңдар. Өздеріңнің тыныс алуларыңды бақылап, бақытқа, махаббат пен тыныштыққа толы таза, шипалы ауаның тұла бойларыңа толғанын сезініңдер. Ал енді көздеріңді ашсаңдар да болады. Дәйексөз. Тәрбиеші «Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен» нақыл сөзін дәйексөз ретінде түсіндіреді. Сергіту сәті: Бас, йық, тізе, саусак. Бас, йық, тізе, саусак. Саусак, саусак, саусак. (саусакпен сартылдату) Бас, йық, тізе, саусак. Бас, йық, тізе, саусак. Көз, мұрын, көз, мұрын, Құлақ, ерін, құлақ, ерін. (жылдамдатып тез-тез қайталату) Дәптермен жұмыс. Ғажайып сөздер. «Қайырлы күн!», «Қайырлы таң!», «Сау болыңыз!», «Кешіріңіз!», «Өтінемін!», «Ғафу етіңіз!». Қорытындылау. -Жақсы бала болу үшін қандай қасиеттер қажет екен? Жүректен жүрекке.	-Шығармадағы бала еңбекшіл, жақсы бала. Балалар сергіту сәтін қимыл-қозғалыстар арқылы көрсетеді. Балалар суреттегі ұл бала мен қыз баланың игі істері туралы әңгімелеп береді. Балалар сабақта айтып, үйренген өнегелі сөздерді қайталап айтады. -Шыншылдық, қамқор болу, адал болу, мәдениетті болу. -Дана, сен ақылдысың, сол үшін саған рақмет. -Арман, саған батырлы-ғың үшін рақмет.
Рефлексивті-түзетуші	Белсене қатысқан балаларды мадақтау, марапаттау.	Өз бойларындағы жақсы қасиеттерге қызығушылықтарын білдіреді.

Күтілетін нәтиже:

Білуі керек:

Балалар өз сезімдерін жеткізіп, айта білу керек.

Болуы керек:

Өлең-тақпақтың мазмұны бойынша сұраққа жауап беру дағдысы.

Істей білуі керек:

Жақсы қасиеттер жайлы әңгімелей білу керек.

Вариативтік бөлім: «Ұлттық тәрбие- тал бесіктен»

Тақырып: Туған күн

Мақсаты : 1.Жақсылық, қуаныш ұғымдары туралы түсінік беру. 2.Туған күн қуанышы туралы түсінік беру. Өзара сыйластық, сүйіспеншілік сезімдерін дамыту.3. Сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Сөздікпен жұмыс: Жақсы тілек, жақсы сөз, туған күн

Көрнекілік құралдар: Суреттер

Қостілділік компоненті: Туған күн – день рождения.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің әрекеті	Балалардың әрекеті
Ынталандырушы-оютушы	Тәрбиеші балаларды шеңберге тұрғызып, «Шаттық шеңберін» өткізеді.	Қуан, шаттан, алақай, Қуанатын күн келді. Қайырлы таң! Қайырлы күн! Күліп шықты күн бүгін!
Ұйымдастырушы-іздеуші.	Қуаныш көңілді сергітеді Нақыл сөз. Тәрбиеші балалармен әңгі-мелеседі. -Сен үшін отбасыңда қай күн ең қуанышты күн? - Балалар, туған күн – әр адамның өміріндегі ең жақсы, ең маңызды мерекелердің бірі. Адам дүниеге келгенде айналасындағылардың бәрі қуанады. -Біз туған күн жасағанда мол дастарқан жаямыз, сыйлықтар аламыз. - Туған күнде жылы лебіздер мен жақсы тілектер айтылады. - Сондай жақсы тілектерді бір-бірлеріңе айтыңдаршы. Сергіту сәті: Ал, балалар тұрайық Алақанды ұрайық Бір отырып, бір тұрып Біз тынығып алайық	Балалар әңгімені тыңдай отырып, қиялдарын өрбітеді, сұрақтарға жауап беруге тырысады. Балалар бір-біріне туған күнге байланысты жақсы тілектер айтады. -Туған күніңмен құттықтаймын. -Саған мықты денсаулық тілеймін. -Сабағыңды жақсы оқы. Балалар тәрбиешінің оқыған өлеңін қызыға тыңдайды.
Рефлексивті-түзетуші	Белсене қатысқан балаларды мадақтау, марапаттау.	Балалар туған күн мерекесіне деген ерекше қызығушылықтарын білдіреді.

Күтілетін нәтиже:

Білуі керек: Балалар өз сезімдерін жеткізіп, айта білу керек.

Болуы керек: Өлең-тақпақтың мазмұны бойынша сұраққа жауап беру дағдысы.

Істей білуі керек: Туған күн мерекесі жайлы әңгімелей білу керек.